Jaarverslag 2024

Rekenkamer Medemblik - Opmeer

Van rekenkamercommissie naar rekenkamer

Per 1 januari 2024 is de rekenkamercommissie formeel overgegaan naar een rekenkamer. Deze verandering vond plaats in het kader van de Wet versterking decentrale rekenkamers die per 1 januari 2023 van kracht werd en als doel had de onafhankelijke positie van de rekenkamer te versterken. Onder andere is in deze wet bepaald dat gemeenteraadsleden geen zitting kunnen hebben in de rekenkamer.

Voor de rekenkamer Medemblik-Opmeer is er praktisch niet veel veranderd. Zo konden de leden van de rekenkamercommissie alle drie opnieuw worden geïnstalleerd als lid en/of voorzitter van de nieuwe rekenkamer. Er is wel een aantal formele wijzigingen geweest. Zo is het reglement van orde aangepast, evenals het onderzoekprotocol en de privacyverklaring. Voor alle drie de documenten geldt dat de rekenkamer zich heeft gebaseerd op modelverklaringen die de Vereniging van Rekenkamers heeft opgesteld. De documenten zijn gedeeld met de gemeenteraden van Medemblik en Opmeer en op de webpagina van de rekenkamer gepubliceerd.

Contact met gemeenteraden

Met het doorlichten van reglement van orde is opnieuw nagedacht over de verhouding tussen rekenkamer en beide gemeenteraden. De griffies hebben in dit kader voor beide gemeenten een notitie opgesteld waarin beschreven wordt welke gremia er in dit kader zijn en hoe zij zich verhouden tot de rekenkamer. Deze notities zijn in september met de gemeenteraden gedeeld. Ingegaan wordt op de relatie tussen rekenkamer en gemeenteraad, griffie, presidium, klankbordgroep en auditcommissie. Van deze gremia is de klankbordgroep nieuw. De klankbordgroep is een gezamenlijk overlegorgaan van de gemeenteraden van Medemblik en Opmeer. Zij geeft input voor de onderzoeksagenda en spelen een rol wij de werving en selectie van nieuwe rekenkamerleden. In januari 2025 kwam de klankbordgroep voor het eerst bijeen.

De rekenkamer zelf heeft in 2024 het initiatief voortgezet om naast deze gremia de raadsleden direct te informeren met een nieuwsbrief. In 2024 zij twee nieuwsbrieven verschenen waarmee de raden werden geïnformeerd over onder andere lopend onderzoek.

Samenstelling rekenkamer

In 2024 is de samenstelling van de rekenkamer gewijzigd. Per 1 juli nam Ellie Portiek na 4 jaar als lid van de rekenkamer afscheid. Haar plek is ingenomen door Nick Hendriks. Nick werd 11 juli 2024 formeel benoemd. Tevens is er een wisseling geweest in de rol van secretaris-onderzoeker. Op 1 april nam Rick Anderson afscheid, hij is vervangen door Guido Brummelkamp.

Verbeteren Informatiehuishouding

Het aanpassen van de privacyverklaring en het daaruit voortkomende contact met de functionaris gegevensbescherming heeft geleid tot het plan om de informatiehuishouding van de rekenkamer te verbeteren. Via de griffies wordt nu met GR De Som (het ICT-samenwerkingsverband van en voor lokale overheden in West-Friesland) gewerkt aan een digitale omgeving waar de rekenkamer veilig gegevens kan opslaan. De verwachting is dat deze omgeving in de loop van 2025 operationeel zal zijn.

Onderzoeken

Verkenning van vier onderwerpen
In januari 2024 werd het onderzoek naar huisvesting arbeidsmigranten met beide gemeenteraden gedeeld, middels een rapport en presentatie. In de loop van het eerste kwartaal presenteerde de rekenkamer vervolgens een shortlist voor in 2024 uit te voeren onderzoek. Deze shortlist was gebaseerd op consultatie van beide raden. De lijst bevatte vier onderwerpen. De rekenkamer heeft deze vier onderwerpen nader verkend.

- Externe inhuur: Dit onderwerp is naar voren gebracht in een vergadering van de gemeenteraad van Opmeer. Er was daar behoefte aan duidelijkheid over de omvang, doelmatigheid en doeltreffendheid van externe inhuur.

- Jeugdzorg: Vanuit de gemeenteraad van Medemblik is een signaal binnengekomen dat de praktijk jeugdzorg complex is en dat het voor hulpzoekers zeer lastig kan zijn de juiste weg te vinden in een veelheid van regels en aanbieders. Verder zou de zorg te leiden hebben van hoge administratieve lasten. Het signaal is geïllustreerd met een indringende klacht van een inwoner die bij een raadslid is binnengekomen.

- Grondbeleid in relatie tot sociale huur: Dit onderwerp is genoemd tijdens een vergadering van de gemeenteraad van Medemblik. Hierin zijn zorgen geuit over grondspeculanten en de beschikbaarheid van betaalbare woningen.

- Klimaatadaptatie: Dit onderwerp is naar voren gebracht in een vergadering van de Gemeenteraad van Medemblik. Gemeenten hebben een rol te spelen in het tegengaan van klimaatverandering en het aanpassen van de leefomgeving om negatieve gevolgen van klimaatverandering te verzachten of te voorkomen. Met een onderzoek zou duidelijk moeten worden hoe de gemeente haar rol pakt.

Uitvoering van het onderzoek naar externe inhuur
Uiteindelijk is er door de rekenkamer voor gekozen om van start te gaan met een onderzoek naar externe inhuur. Dit onderzoek startte in juli en is in december afgerond. 20 december is het eindrapport aan beide gemeenten aangeboden voor een bestuurlijke reactie. De rekenkamer verwacht het rapport en de bestuurlijke reactie begin 2025 aan beide gemeenteraden aan te bieden.

Voorbereiding van het onderzoek naar jeugdzorg
In de zomer van 2024 is tevens gestart met een verkenning voor een onderzoek naar jeugdzorg. Omdat jeugdzorg gezamenlijk regionaal wordt ingekocht, startte deze verkenning met een ronde langs de rekenkamers van de betrokken zeven Westfriese gemeenten. Van deze rekenkamers toonde de rekenkamer van Hoorn interesse. Samen met deze rekenkamer zijn gesprekken gevoerd met beleidsadviseurs van de gemeenten Hoorn, Medemblik en Opmeer om een beeld te krijgen van de organisatie van de jeugdzorg, de actuele ontwikkelingen en aandachtspunten. Deze verkenning heeft uiteindelijk geleid tot een onderzoeksplan. De verwachting is dat begin 2025 begonnen kan worden met het onderzoek.

Financiële verantwoording 2024
Het beschikbare budget van de rekenkamer bedroeg in 2024 € 77.400,00. In onderstaand overzicht is aangegeven hoe het budget is aangewend.

Omschrijving	begrootte uitgaven	gerealiseerde uitgaven
Inzet secretaris-onderzoeker	33.400,00(*)	17.730,00(**)
Uitvoering onderzoek (externe inhuur)	25.000,00	27.000,00
Verkenning onderzoek jeugdzorg		5.200,00
Vergoedingen rekenkamerleden	15.000,00	12.880,25
Abonnementen (NVR), cursus, overig	4.000,00	695,00
Totaal	77.400,00	63.505,25

(*) het bedrag was naast de uitvoering van secretariswerkzaamheden ook bedoeld voor uitvoering van onderzoek
(**) het bedrag heeft alleen betrekking op de uitvoering van secretariswerkzaamheden

Jaarplan 2025 (inclusief begroting)

Rekenkamer Medemblik - Opmeer

Algemeen
Net als voorgaande jaren zet de rekenkamer komend jaar in op een goed contact met beide gemeenteraden en de ambtelijke organisaties van beide gemeenten. In het contact met de gemeenteraden zijn de notities leidend die de griffies in 2024 hebben opgesteld. Nieuw daarbij is de klankbordgroep: een gremium waarin de gemeenteraden van zowel Medemblik als Opmeer vertegenwoordigd zijn. De klankbordgroep adviseert ten behoeve van de onderzoeksagenda en de werving van nieuwe rekenkamerleden op het moment dat er een vacature is.

Versterken informatiehuishouding
Naar aanleiding van gesprekken met de functionaris gegevensbescherming van zowel Medemblik als Opmeer wil de rekenkamer haar informatiehuishouding verbeteren. In 2024 zijn daarvoor met hulp van de griffie van Medemblik de eerste stappen gezet. Met GR De Som (het ICT-samenwerkingsverband van en voor lokale overheden in West-Friesland) hoopt de rekenkamer in 2025 tot een digitale omgeving te komen waar zij veilig gegevens kan opslaan.

Onderzoeksagenda

A. Onderzoek naar jeugdzorg
Samen met de rekenkamer van gemeente Hoorn, start de rekenkamer begin 2025 met een onderzoek naar jeugdzorg. De centrale vraag van dit onderzoek luidt: ‘Welke resultaten behalen wijkteams met hun dienstverlening aan kinderen en ouders?’ ‘Worden kinderen en gezinnen adequaat geholpen in de eerste lijn en worden zij als gespecialiseerde zorg nodig is, goed doorverwezen, overgedragen en gemonitord? Houden de wijkteams daarbij grip op kwaliteit en kosten?
Voor het onderzoek zet de rekenkamer haar eigen onderzoekscapaciteit in aangevuld met twee externe onderzoekers die gespecialiseerd zijn in de jeugdzorg. Het onderzoeksplan zal voorafgaand aan de start met beide gemeenteraden worden gedeeld.

B. Onderzoek naar onderbesteding (Doe Mee Onderzoek)
Gemeenten hebben regelmatig te maken met onderbesteding. Onderbesteding kan een teken zijn dat er niet realistisch (doelmatig) wordt begroot of dat er problemen zijn in de uitvoering. Door de Vereniging van Rekenkamers wordt daarom dit jaar onderzoek uitgevoerd naar onderbesteding. De centrale onderzoeksvraag luidt: Geeft de wijze waarop, in de aan dit onderzoek deelnemende provincie/ gemeente/ waterschap, wordt begroot, de volksvertegenwoordigers een goed inzicht in de baten en lasten en kan dit worden verbeterd? Rekenkamer Medemblik-Opmeer heeft zich voor dit onderzoek ingeschreven. Wanneer de inschrijving wordt gehonoreerd, zullen ook de gemeenten Medemblik en Opmeer in het onderzoek worden meegenomen.

C. Verkenning van vier onderwerpen
Dinsdag 7 januari 2025 vond de eerste bijeenkomst plaats tussen klankbordgroep en rekenkamer. Tijdens deze bijeenkomst heeft de rekenkamer ideeën opgehaald voor de onderzoeksagenda. Vier daarvan worden in het eerste kwartaal van 2025 nader verkend. De bedoeling is om naar tenminste één van deze onderwerpen nog in 2025 een onderzoek te starten.

- Tarieven afvalverwerking. In de gemeenten Medemblik en Opmeer wordt het huisafval verwerkt door HVC Groep: een grote regionale afvalinzamelaar die naast veertig gemeenten ook voor zes waterschappen werkt. In 2018 is door de rekenkamercommissies van de gemeenten Opmeer, Medemblik, Stede Broec, Drechterland en Enkhuizen onderzoek gedaan naar de tariefstelling. De rekenkamer wil dit jaar nagaan wat de haalbaarheid en meerwaarde is van een onderzoek waarmee wordt nagegaan wat er met de aanbevelingen van destijds is gebeurd.

- Beschikbaarheid huisartsenzorg. Er bestaan zorgen over de toegankelijkheid van huisartsenzorg voor inwoners van Medemblik en Opmeer. Vorig jaar werd hier o.a. door de stichting ‘Zorg zoals de Westfries het Wil’ aandacht voor gevraagd. Hoewel een gemeente niet direct verantwoordelijk is voor de beschikbaarheid van deze zorg, heeft zij mogelijk wel invloed op het vestigingsklimaat. Met een onderzoek zou de vraag moeten worden beantwoord welke mogelijkheden de gemeente heeft om het vestigingsklimaat voor huisartsen te verbeteren en of die mogelijkheden voldoende worden aangegrepen.

- Inkoop zorg in het kader van Wmo en Jeugdwet. Gemeenten Opmeer en Medemblik participeren ten behoeve van de inkoop van gespecialiseerde zorg in het regionale samenwerkingsverband ‘Zorg in regio Westfriesland’. Vanuit de klankbordgroep is aangegeven dat de gemeenteraden weinig tot geen grip hebben op deze organisatie. De vraag die het oproept is welke mogelijkheden de raden precies hebben om controle uit te oefenen op deze organisatie. Andere vragen zijn: welke (prestatie) afspraken hebben de gemeenten gemaakt met ‘Zorg in regio Westfriesland’ en hoe wordt op de uitvoering ervan toegezien?

- Beschikbaarheid betaalbare woningen. Zowel nationaal als lokaal leven er veel vragen over het tekort aan betaalbare woningen. Met een onderzoek zou de rekenkamer kunnen nagaan hoe groot de behoefte aan betaalbare woningen is en of de gemeenten voldoende doen in het kader van hun zorgplicht om te zorgen voor een goede woningvoorraad.

Begroting 2025 rekenkamer Medemblik-Opmeer

Het budget voor de rekenkamer bedraagt voor 2025 € 77.400. Dit budget is gebaseerd op € 1,33 per inwoner[1]. Opmeer telde begin 2023 12.200 inwoners, Medemblik 46.000 (CBS).

Begroting 2025

Inkomsten	
Bijdrage gemeente Medemblik	61.200
Bijdrage gemeente Opmeer	16.200
Totaal inkomsten	€ 77.400

Uitgaven (begroting)	
Inzet secretaris	17.000
Uitvoering onderzoek jeugdzorg	20.000(*)
Uitvoering onderzoek 2 (op basis van verkenning)	20.000
Doe Mee Onderzoek	500
Vergoedingen rekenkamerleden	15.000
Abonnementen (VVR), cursus, overig	1.000
Reserve/onvoorziene kosten	3.900
Totaal uitgaven	€ 77.400

(*) De totale kosten voor dit onderzoek bedragen € 40.000. Deze kosten worden gedeeld met de rekenkamer van Gemeente Hoorn.

Contact

Informatie over de rekenkamer is te vinden op de webpagina van de rekenkamer, via de websites van de gemeenten Medemblik en Opmeer via onderstaande link:

Rekenkamer Medemblik-Opmeer

Contactgegevens:
Guido Brummelkamp, secretaris
Secretaris-onderzoeker rekenkamer Medemblik-Opmeer
guido.brummelkamp@rekenkamermedemblik.nl

[1] Het bedrag van € 1,33 is vastgesteld met de Verordening op de rekenkamer.